

ΓΝΩΜΕΣ

Οι εξαιρέσεις, ο κανόνας και οι «μουντζούρες» των εισαγγελέων*Γιατί είναι αναγκαία τώρα η πρόταση της κυβέρνησης για τη Δικαιοσύνη*

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΜΑΝΔΡΟΥ

ΜΕ ΤΟΥΤΑ και με τα άλλα που γίνονται για να προχωρήσει η δικαστική εκκαθάριση των υποθέσεων για την τρομοκρατία – της 17N που δικάζεται μήνες τώρα και του ΕΛΑ και της «1ns Μάν» που βρίσκεται στην κρίση του Συμβουλίου Εφετών – εμφανίζονται στο προσκήνιο αδυναμίες, υστερήσεις και προβλήματα που έχει η Δικαιοσύνη για τα οποία μπορεί να έχουν γίνει – κατά καιρούς και τελευταία – κάποια βήματα· βήματα όμως που απέχουν παρασάγγας από την πραγματικότητα και από τις ανάγκες που υπάρχουν.

Ο χειρισμός της ιστορίας που προέκυψε με τον Ανέστη Παπαναστασίου από τον εισαγγελέα Εφετών κ. Γ. Σανιδά – για το αν θα μείνει ή θα βγει από τη φυλακή ο συγκεκριμένος κατηγορούμενος στη δίκη της 17N –, αλλά κυρίως η πρόταση που ακολούθησε λίγες ημέρες αργότερα για τη δράση του ΕΛΑ και της «1ns Μάν» – της μεγαλύτερης δηλαδή και μαζικότερης τρομοκρατικής οργάνωσης που έδρασε στη χώρα – από τον εισαγγελέα Εφετών, επίσης, τον κ. Αντ. Μύτη, αποτελούν ίσως εύγλωττα παραδείγματα για το τι πραγματικά συμβαίνει στη Δικαιοσύνη.

Και στη μια και στην άλλη περίπτωση, σε υποθέσεις μείζονος σπουδαιότητας και ιστορικής σημασίας, εισαγγελικοί λειτουργοί κατά τεκμήριο από τους πλέον έμπειρους – υπηρετούν χρόνια στο Εφετείο – που ανέλαβαν να αποτιμήσουν συγκεκριμένες πτυχές των υποθέσεων αυτών, καθοριστικές μάλιστα

στην υπόθεση του ΕΛΑ για την πορεία αλλά και την τύχη των κατηγορουμένων, δεν απέδειξαν ότι η Δικαιοσύνη διαθέτει τα ανάλογα στελέχη που είναι σε θέση κάθε φορά να αποφαινούνται και να κρίνουν με όρους σύγχρονους και αντίστοιχους της σπουδαιότητας των θεμάτων που χειρίζονται, αλλά και με την ευρύτητα που εν προκειμένω απαιτείται.

Ο χειρισμός της πρότασης για τη δράση του ΕΛΑ από τον κ. Μύτη μάλιστα, ο οποίος σε περισσότερες από 300 σελίδες επιχειρήσεως να θεμελιώσει ευθύνες και συμμετοχή αλλά και απαλλαγή για ορισμένους εκ των εμπλεκόμενων, είναι ενδεικτικός. Δίχως σπουδαία θεμελίωση η πρόταση, δίχως ανάλυση των δεδομένων, γραμμένη ακόμη και στο χέρι με εκατοντάδες παραπομπές, δίχως να λείπουν οι μουντζούρες και τα σβησίματα, πρόδιδε πόσο ο εισαγγελικός λειτουργός είχε αντιληφθεί τη σπουδαιότητά της.

Ακόμη και το γεγονός ότι μια τέτοια πρόταση κατατέθηκε δίχως να ληφθεί υπόψη η αναγκαιότητα που εκ των πραγμάτων και εκ των συνθηκών προκύπτει για την ενή-

μέρωση της κοινής γνώμης – σε μια τόσο σημαντική υπόθεση που έχει απασχολήσει και θα απασχολήσει – καταδεικνύει πως στη Δικαιοσύνη ορισμένοι ζουν πραγματικά στον κόσμο τον δικό τους. Βεβαίως, δεν είναι όλοι. Υπάρχουν εξαιρέσεις και μάλιστα

Στη Δικαιοσύνη σήμερα, ορισμένοι ζουν πραγματικά στον κόσμο τον δικό τους. Βεβαίως, δεν είναι όλοι. Υπάρχουν εξαιρέσεις και μάλιστα φωτεινές, αλλά εξαιρέσεις που δυστυχώς φθάνουν πια να επιβεβαιώνουν τον κανόνα



στα φωτεινές, αλλά εξαιρέσεις που δυστυχώς φθάνουν πια να επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

Αλλά και ο κ. Σανιδάς, ο οποίος ανέλαβε να θεραπεύσει μια παράλειψη που ήταν πάλι της Δικαιοσύνης που ξέχασε να αποφασίσει τι θα γίνει μόλις οι έξι μήνες της προσωρινής κράτησης του Παπαναστασίου είχαν τελειώσει, επέλεξε έναν χειρισμό που επικρίθηκε εντόνως. Και στο ένα λάθος ο κ. Σανιδάς πρόσθεσε ένα ακόμη. Θα μου πείτε έτσι γίνεται με τα λάθη: το ένα φέρνει το άλλο. Αλλά εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με υποθέσεις που αφορούν εραστές, ούτε συζύγους που μεταξύ τους σφάλλουν.

Για τούτα και για άλλα φταίνε όμως – διότι έχουν τις ευθύνες τους – μονάχα οι δικαστές και οι εισαγγελείς και εκείνοι που διοικούν κατά καιρούς τη Δικαιοσύνη; Η απάντηση είναι καταφανώς αρνητική. Διότι εί-

ναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι η Δικαιοσύνη, ως θεσμική λειτουργία του πολιτεύματος από τις πιο σημαντικές αλλά και ως μηχανισμός που η σπουδαιότητά του είναι προφανής, δεν έχει ως σήμερα αντιμετωπισθεί από την πολιτεία αναλόγως. Η στελέχωση της, για παράδειγμα, προτού γίνει η Εθνική Σχολή Δικαστών που άλλαξε λιγάκι το τοπίο – αλλά και η εξέλιξη των δικαστών και των εισαγγελέων που συνεχίζεται με όρους παρελθόντος· τώρα επιχειρεί η κυβέρνηση να αλλάξει τα δεδομένα – δίνει τη δυνατότητα σε σχετικούς και άσχετους να ανεβαίνουν τα σκαλιά της δικαστικής ιεραρχίας με μοναδικό κριτήριο τη θέση που κατέχουν στην επετηρίδα.

Η αξιοκρατία, τα προσόντα, οι ικανότητες δεν έχουν ως σήμερα τη σημασία τους – τον πρώτο ρόλο – για την υπηρεσιακή εξέλιξη στον χώρο της Δικαιοσύνης. Και τα αποτελέσματα μιας τέτοιας τακτικής είναι από χρόνια ορατά. Απλώς όσο τα χρόνια πια περνούν, οι καταστάσεις οδηγούνται σε αδιέξοδο. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε που η κυβέρνηση για να μπορέσει να δικάσει τη 17N από ικανούς αναγκάστηκε να ψηφίσει νόμο για ειδική κλήρωση για να αποφευχθούν αυτά για τα οποία γίνεται λόγος τελευταία. Μήπως λοιπόν εκείνοι οι προβληματισμοί και εκείνες οι εξαγγελίες για αλλαγή του τρόπου της εξέλιξης των δικαστών και των εισαγγελέων δεν μπορούν πια να περιμένουν; Τι λέτε, κύριε Κοσμίδη και κύριε Πετσάλνικε;